

“Новини садівництва”
щоквартальний
науково-виробничий журнал
№1(71), січень-березень 2011 р.

Засновники:

Укрсадвинпром; Уманський
національний університет
садівництва; Інститут
помології НААНУ; Інститут
зрошувального садівництва
НААНУ; Подільська дос-
лідна станція Інституту
садівництва НААНУ

Зареєстрований
Держкомвидавом України
5.03.1994 р., серія KB 465

Головний редактор:

доктор с.-г. наук Мельник О. В.

Редакційна колегія:

доктори с.-г. наук Балабак А.Ф.,
Бутило А.П., Копилов В.І.,
Колитко П.Г., Майдебур В.І.,
Хоменко І.І.; доктор екон. наук
Рулєв В.А., кандидат біол. наук
Грицаєнко А.О.; кандидат с.-г. наук
Ріпамельник В. П.; Білий П.Ф.,
Рибак А.В., Цимбровська Л.О.

Номер редагували:

Дрозд О.О., Мелехова І.О.,
Цимбровська Л.О.
Комп'ютерний набір: Мельник І.О.
Проект обкладинки,
і верстання: Мельник О.В.

**За використання
матеріалів
посилання на "НС"
обов'язкове**

Підписка в редакції

Адреса редакції:
Абон. скринька 543,
20305, м. Умань-5
Черкаської області.
E-mail: novsad@ukr.net
тел. +38 04744 32326

Підписано до друку 18.ІІІ 2011
Формат 60х84 1/16
Обсяг 3 др. арк.

Надруковано в друкарні
фірми “Есе”: 03142, м. Київ,
пр-т Акад. Вернадського, 34-1

Зміст

Актуально

Захист від парші.....2

Захист саду

Захист груші від медяниці:
голландський досвід.....3
Чізгенез і стійкість до парші.....6
Схема змішування препаратів.....7

Розсадництво

Високе окулірування сливи.....8

Агротехніка

Приготування площі під сад.....10
Гіберелін: спектр застосування.....12
Формування сливи для комбайнового збору..16
Сортові особливості формування черешні:
польський досвід.....18
Обрізування абрикоса:
польський досвід.....20

Точка зору

Чилійський рецепт виходу з кризи.....22
Майбутнє за високим веретеном.....25
Чи варто створювати клуби сортів.....26

За рубежом

Мельник О.В. Тенденції виробництва
яблук у світі27

Нові культури і сорти

Сортові новинки на "Фрутологістика-2011".....34
Гала – сорт майбутнього.....35
Марібелле. Сливоабрикоси.....36

Переробка, реалізація

1-МЦП і функціональні пошкодження плодів..36
Німецький досвід застосування 1-МЦП.....40

Фото на обкладинці: черешня на сильнорос-
лій підщепі в господарстві Александри
Ліпницької у Польщі (О.В.Мельник).

ЧИЛІЙСЬКИЙ РЕЦЕПТ ВИХОДУ З КРИЗИ

Хоча чилійське садівництво активно розвивається лише близько 30 років, поряд з Австралією, Новою Зеландією чи ПАР, країна стала важливим гравцем серед світових лідерів експорту плодів. Ще на початку 1970-х провідними експортними товарами Чилі були бобові культури й овеча вовна. Саме у той період почало розвиватися садівництво, швидко набувши статусу провідної галузі. Чилійські садівники не отримували державних дотацій, проте активно розвивалися інфраструктура, наука та дорадництво.

17-мільйонне населення не може спожити усієї садовини, тому значна частина продукції експортується. У 2008 р. 75% усіх вирощених плодів експортовано до США і Європи, у 2009 р. країнами Південної Півкулі зібрано 5,27 млн. тонн яблук, з яких 1,73 млн. тонн у Чилі. Розвиток експорту став можливим не лише завдяки сприятливим кліматичним умовам і запровадженню нових технологій вирощування, головним стало досягнення високих стандартів якості продукції та її безпеки для споживача.

Прикладом цього є запровадження ChileGAP – добровільної програми доброї практики в рільництві, де сконцентровано вимоги до якості продукції в країнах – споживачах чилійських плодів, а пакуються і сортуються плоди за вимогами міжнародної системи якості IFS.

Уважно слідкуючи за змінами на світовому ринку плодів, чилійські садівники спочатку вирощували переважно яблука і виноград, далі розвинули виробництво нектаринів, персиків, груш і цитрусових, а останнім часом вкладають кошти у насадження вишні, черешні і голубики (лохини кушової). Щоправда, попит на досить дорогу голубику основним імпортером (США) різко знизився, тому ведуть переговори про її постачання в Китай. Для цього планують дотримуватися китайських фітосанітарних вимог та стандартів. Чилійці успішно експортують свіжу черешню на ринки Азії і

Далекого Сходу, понад 40 діб зберігаючи якість плодів у контейнерах з газовим середовищем [1].

Чилійська фруктовіа індустріа подолала чимало криз, деякі садівничі підприємства й експортери збанкрутували, а інші вийшли з кризи сильнішими та більш компетентними. У момент кризи виникає доцільність змінювати напрямок господарювання, асортимент продукції та персонал управління, що зазвичай болісно, але важливо і необхідно.

Криза, що розпочалась в середині 2008 р., застала багатьох зенацька. Чилійські садівники очікували твердого валютного курсу та покращення рентабельності вирощування, а отримали послаблення курсу, крах нафто-переробної промисловості і практично незначну зміну стану виробників свіжих фруктів.

Незважаючи на те, що в кризовий час ситуація складається незадовільно, не втрачаючи прагнення до необхідності змін, слід знати і розуміти технологію ведення плодового саду. Запроваджувати ж необхідні зміни, наприклад, з підвищення ефективності праці, здатен керівник компетентний. Останнім часом зростає попит навіть на досить старі сорти, які й забезпечать високоприбуткове виробництво.

Покращення якості продукції потребує затрат. Яблука, груші й інші культури краще реалізувались за крупних розмірів й інтенсивнішого забарвлення. Садівничі кооперативи створили галузеві стандарти щодо розміру і забарвлення плодів та удосконалили технологію їх виробництва.

Заощаджувати кошти в збиток якості виробництва не варто, щоб не вплинути негативно на якість чи вихід продукції в поточному сезоні і в наступні роки. У промисловому плодівництві набагато легше збільшити дохід на 10 тис. доларів, ніж на одну тисячу зменшити витрати на вирощування (K.Werth).

Не очікуйте значної ефективності праці

Оплата ручної праці у виробництві груш і яблук поглинає близько 70% усіх затрат, тому пошук способів підвищення її ефективності – основний шлях запровадження оптимізації. Певні можливості з'являються за використання якісного ручного інструменту, запровадження погодинної оплати праці або оплати за одиницю продукції, відмова від використання драбин, а також виконання тільки тих робіт, що безпосередньо впливають на врожайність і якість плодів (нерідко виконують непотрібну роботу, що дає невеликий або непрямий ефект) і за максимальної механізації процесів.

Після запровадження механізації значно змінюється конструкція (тип) саду, система його ведення та організація праці. Існує чимало можливостей для механізації, проте лише декілька конструкцій насаджень дають можливість ефективно їх використовувати.

Чимале число сортопідщепних комбінувань недостатньо ефективно регулюють ріст дерев і не забезпечують якість і кількість продукції. З іншого

боку, недостатня сила росту сортопідщепного комбінування не забезпечує заповнення деревами відведеного схемою садіння простору. Ці дві крайні ситуації не дають можливості досягнути позитивного фінансового результату і змушують шукати способи раціонального й рентабельного використання земельної площі.

Щораз частіше рекламують сорти з невисокими товарними і споживчими характеристиками. Щорічна площа відновлення насаджень (садозміна) має складати 5% від усієї площі саду, що є однією з важливих передумов забезпечення довготривалої економічної стабільності садівничого господарства.

Трапляються випадки використання сортів, що недостатньо пристосовані до місцевих ґрунтово-кліматичних умов. Продукція з подібних насаджень зазвичай малоприсадна для експорту, що є пріоритетом і єдиним джерелом прибутку для чилійських садівників, тому їх своєчасно розкорчують.

Окремі садівники почуваються комфортно, вирощуючи плоди так, як це вони робили 20 років тому. Існує й чимало сучасних, котрі запроваджують нові технології і прагнуть покращити прибутковість, продуктивність насаджень та якість плодів. Для цього застосовують кільцювання, регулятори росту, ефективні системи формування крон, раціональний захист рослин, позакореневе удобрення, хімічне проріджування зав'язі, заходи забезпечення раннього плодоношення дерев тощо.

Для вирощування і постачання плодів на ринок необхідно не тільки контролювати хвороби і локальних шкідників, але й, що дуже важливо, дотримуватися вимог карантину. Недостатній його рівень значно знижує експортні можливості чилійських виробників плодів і впливає на ціну реалізації продукції.

Для цього обирають сучасні методи захисту рослин, максимально ефективно використовують технічні засоби. Однак не слід забувати, що справжній контроль не полягає в економії води чи препаратів чи використання пестицидів з простроченим терміном придатності.

Легко втратити продуктивне і раціональне мислення, але старання зробити все необхідне для отримання найвищої ціни і відповідного рівня прибутковості потребує відповідного бачення проблеми, яким не завжди володіють. Слід дивитись в майбутнє і рухатися вперед. Засоби для цього є і ними слід скористатися [2].

Література

1. Gorka W. Fenomen Chile // Sad nowoczesny. – 2010. – №2.
2. Giaconi M.F. The fruit industry: how to survive the crises // Compact fruit tree. – 2009. – №2. – P.20–21.

(О.В.Мельник, І.О. Мельник)